

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ**

19 квітня 2019 року

Біла Церква
2019

УДК 811.161.2'243:378.016

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., професор, д-р екон. наук, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Димань Т.М., професор, д-р с.-г. наук, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Борщовецька В.Д., доцент, канд. пед. наук, декан факультету права та лінгвістики.

Качан Л.М., доцент, канд. с.-г. наук, завідувач відділу аспірантури та докторантури, вчений секретар університету.

Царенко Т.М., доцент, канд. вет. наук, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., доцент, канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., доцент, канд. с.-г. наук, координатор НТТМ університету.

Судика Н.В., відповідальний секретар, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної:
Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 19 квітня.
Білоцерківський НАУ, 2019. 84 с.

УДК 81243:378.147:00477

ВАКАЛЮК Н. І., ТАРАСЮК А.М.

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У МОВНОМУ ВНЗ

Дослідження присвячено специфічним характеристикам та перевагам технології змішаного навчання у процесі вивчення англійської мови студентами мовного ВНЗ в порівнянні з традиційними моделями навчання. У роботі проводиться порівняльний аналіз точок зору іноземних та вітчизняних дослідників у визначенні змішаного навчання, яке розуміється авторами як сучасний універсальний засіб навчання, що поєднує технології традиційного та електронного навчання й відповідає індивідуальним вимогам студентів. Запропоновано розглянути інтерактивність як принцип, що реалізується у навчальному процесі та надає можливість викладачеві ефективніше організувати процес навчання англійській мові, а студенту забезпечує залучення до активної комунікативної діяльності та створює високий рівень мотивації щодо засвоєння англійської мови.

Ключові слова: англійська мова, змішане навчання, інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивність, онлайн середовище, комунікативна компетенція, традиційне навчання, саморозвиток, саморефлексія.

Деякі автори В. В. Роберт, К. Evelin, В. Oliver, J. Higgins, S. Papert, T. Russel та інші розглядають поєднання традиційних навчальних технологій з прогресивними інформаційними та комунікаційними технологіями як один з ймовірних засобів вирішення проблеми модернізації навчального процесу на основі інформатизації. Вважається, що blended learning (змішане навчання) на даний момент є одним з перспективних напрямків використання ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) у процесі навчання англійській мові у мовному вузі.

Термін blended learning (BL), як правило, розглядається як поєднання дистанційних, комп'ютерних та веб-орієнтованих технологій навчання, які інтегруються у навчальний процес разом з традиційними аудиторними (face-to-face) заняттями та методиками. Інструменти BL - це навчальна аудиторія, в якій студенти можуть мати вільний доступ до Інтернет ресурсів та мають можливість використовувати інше сучасне мультимедійне та цифрове обладнання у процесі навчальної діяльності. BL – це сучасний підхід до навчання англійській мові студентів-філологів, який дає можливість викладачеві застосовувати у навчальному процесі величезну кількість сучасних методів, методик та засобів викладання з метою поліпшити та розширити можливості для формування іншомовної компетенції студентів-філологів.

У науково-методичній літературі на сучасному етапі існує кілька термінів для позначення поняття «BL». Попри поширене використання у вищій освіті, багато авторів стверджує, що термін «BL» важко визначити (Oliver M., Trigwell K., 2005: 17-26), тому сьогодні ми не маємо остаточного

визначення цього терміну, іноді його називають «hybrid or mixed learning» - гібридне або змішане навчання (Stracke, 2007: 57-78); «e-learning» – електронне навчання (Shepard, 2005), або b-learning – змішане навчання (Banados, 2006: 533–550). Сміт та Куртин зробили спробу розрізнити деякі з цих термінів, використовуючи відсотки:

Web-enhanced learning – у процесі навчання використовується мінімальна кількість онлайн-матеріалів (наприклад, публікація навчального плану або зміст навчального курсу).

Blended learning – використовується значна кількість певних видів онлайн діяльності у традиційному навчальному процесі (face-to-face), але менш як 45 %.

Hybrid learning – онлайн діяльність займає 45–80 % аудиторного часу.

Fully online learning – 80 % або більше навчального матеріалу пропонується онлайн.

Деякі автори розглядають змішане навчання як поєднання традиційного аудиторного навчання та комп'ютерних технологій із застосуванням гнучкого підходу до навчання, у процесі якого враховуються переваги навчальних й тестових завдань в електронному середовищі, а крім того, застосовуються інші засоби, що поліпшують результативність роботи студентів та заощаджують аудиторний час (Stracke, 2007). Д. Пейнтер вказує на те, що змішане навчання – це угруповання формальних та неформальних засобів навчання (наприклад, навчальний процес в аудиторії, засвоєння теорії граматичного матеріалу з обговоренням, використовуючи технології чату, вебінару або електронної пошти) у єдину структуру. На основі аналізу науково-методичної літератури, можна зробити висновок, що більшість авторів вказують на те, що BL допомагає досягати навчальних цілей за допомогою поєднання різних засобів подачі навчального іншомовного матеріалу та об'єднаних курсів, які створюються із застосуванням сучасних веб-технологій, використовуючи «face-to-face» (традиційне навчання в аудиторії) та неформальне навчання, онлайн взаємодію, контрольовану навчальну діяльність студентів на основі їх самостійного вибору власної траєкторії навчання (Valiathan P., 2002).

М. Б. Хорн виділяє кілька моделей BL, які розподіляються по групах ґрунтуючись на засобах організації та подачі навчального матеріалу, яку функцію виконує викладач на занятті та де проводиться аудиторне заняття:

1) Face-to-Face Driver – навчальний процес, як правило, проходить в аудиторії та вимагає безпосередньої взаємодії з викладачем.

2) Rotation model – охоплює традиційне та онлайн навчання. У цьому випадку розклад ділиться та закріплюється між цими двома процесами навчання.

3) Flex model – взаємодія, як правило, відбувається тільки онлайн, контакт з викладачем можливий на вимогу, кожен студент має індивідуальний графік та завдання.

4) Online Lab – навчальний процес проходить онлайн в аудиторіях, які мають спеціальне обладнання та за участю тьютора.

5) Self-Blend learning – студенти мають можливість самостійно обирати онлайн курс навчання.

6) Online Driver – навчальний процес проходить у режимі синхронної або асинхронної взаємодії (Horn M.B., Staker H., 2011:17).

Організація курсу англійської мови на основі змішаного навчання вимагає високого професіоналізму від викладача, оскільки у цьому випадку він стає не тільки тьютором навчального процесу, який організовує самостійну діяльність студентів та результативну систему контролю, але й повинен безперервно підтримувати контакт зі студентами і в аудиторії, і в електронному середовищі. При складанні курсу викладачеві необхідно методично вірно організувати навчальний матеріал, визначивши, який матеріал буде використовуватися в аудиторії, а який – у дистанційному навчанні. Слід враховувати, який навчальний матеріал необхідно пояснити, а який опрацювати під час аудиторних занять; які саме навчальні матеріали та вправи необхідні й скільки часу потрібно різним студентам для розвитку своїх навичок; яку навчальну інформацію можливо інтегрувати в дистанційний курс, а який матеріал слід дати для самостійного вивчення. Навчальний процес слід організувати з урахуванням специфічних особистісних якостей студентів, відбору засобів навчання в аудиторії та на дистанційних заняттях, а також моніторинг та самоконтроль студентів. Ще одним важливим фактором є формування стійкої мотивації до навчально-пізнавальної діяльності, яка повинна підтримуватися впродовж усього навчального процесу. Викладач повинен стимулювати самоконтроль, заохочувати та розвивати різноманітні засоби продуктивної співпраці зі студентом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кухаренко В. М., Березенська С. М., Бугайчук К. Л. Теорія та практика змішаного навчання. Харків, 2016. 284 с
2. Banados E. A blended-learning pedagogical model for teaching and learning EFL successfully through an online interactive multimedia environment. CALICO Journal.2006.№23/3. P. 533–550.
3. Horn M.B., Staker H. The Rise of K-12 Blended Learning. Innosight Institute. Public Impact, 2011. 17 p.
4. Oliver M., Trigwell K. Can ‘blended learning’ be redeemed? E-Learning 2/1. 2005. P. 17–26.
5. Shepard J. An e-recipe for success. EL Gazette312. 2005.
6. Stracke E. A road to understanding: A qualitative study into why learners drop out of a blended language learning (BLL) environment. ReCALL.№ 19/1.2007. P. 57–78.
7. Valiathan P. Blended Learning Models. URL: <http://www.learningcicuits.org/2002/valiathan> (дата звернення 10.02.2019).

ЗМІСТ

Баран Н.А. Окремі аспекти викладання української мови як іноземної	3
Беценко Т.П. Лінгвокультурологічний аналіз тексту як один із різновидів навчальної роботи у процесі вивчення української мови як іноземної	6
Бойко Л.П. Інформаційний контент щодо викладання української мови як іноземної іспаномовним студентам з Латинської Америки (порівняльний системно-структурний аналіз української та іспанської мов – фонетично-морфологічно-синтаксичний аспект)	9
Бойчук О.А. Особливості вивчення української мови як іноземної угорцями (типові граматичні помилки)	10
Вакалюк Н.І., Тарасюк А.М. Особливості використання змішаного навчання при викладанні іноземної мови у ВНЗ	12
Гринь Ю.В. До проблеми використання мультимедійних презентацій на заняттях з навчання аудіюванню фахових текстів на довузівському етапі	15
Даниленко Л.В. Мотивація іноземних студентів до вивчення української мови в умовах зросійщеного мовного середовища (на прикладі груп індійських студентів англомовної форми навчання)	17
Дем'яненко О.О. Соціокультурна сфера спілкування студентів-іноземців: проблеми і виклики, практика	19
Захарків І. М. Teaching grammar of Ukrainian language as a foreign language: comparative analysis	22
Зозуля І.Є. Особливості методики викладання граматики української мови як іноземної	24
Карпенко С.Д. Формування навички читання та розуміння україномовного тексту у студентів-іноземців	27
Курушина М.А., Поляков Д.А. Комплексний підхід до навчання говоріння у викладанні української мови як іноземної	30
Кушнір І.М. Сучасна лінгводидактична парадигма навчання української мови як іноземної	33
Линчак І.М. Формування мовленнєвої компетенції іноземних студентів на заняттях УМІ (на прикладі теми «Пори року. Явища природи»)	35
Лісовий М.І. Комплексний підручник з української мови як іноземної	38
Лощинова І.С. Аудіювання при викладанні української мови як іноземної	40
Малець Н.Б. Утвердження української мови в сучасних мультикультурних процесах України	42
Морошану Л.І., Нікітіна І.В. Навчально-методичне забезпечення вивчення професійної лексики української мови як іноземної студентами-медиками Міжнародного гуманітарного університету	44
Московчук Н.М. Порівняльна характеристика рівнів сформованості україномовної професійно-комунікативної компетенції майбутніх іноземних фахівців технічних спеціальностей	46
Онисенко С.В. Особливості формування комунікативних навичок в іноземних студентів: ігровий аспект	49
Погоріла С.Г. Елементи мовної підготовки іноземних студентів у процесі вивчення української мови як іноземної в умовах довузівської підготовки	51
Рейда О.А. Самостійне читання в процесі вивчення української мови студентами-іноземцями	53
Резнік В.Г. Проектна робота на заняттях з німецької мови як другої іноземної як важлива складова формування та розвитку комунікативних навичок у студентів-філологів	56
Роман Л.А. Навчально-методичне забезпечення викладання дисципліни «Українська мова як іноземна» на кафедрі суспільних наук та українознавства ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»	58

	84
Рудакова Т.М. Мовний бар'єр на заняттях з української мови як іноземної: причини виникнення та способи подолання	60
Самусенко О.М. Розмовна практика як спосіб подолання мовного бар'єра у вивченні іноземної мови	62
Світлик М.Д. Ігрові вправи та рольові ігри – ефективні методи викладання української мови як іноземної	64
Стрілецька С.В. Лексико-семантична когезія та її лінгвістична характеристика у текстах різних функціональних стилів мови	67
Тимчук І.М. Проблеми навчання іноземних студентів у процесі вивчення української мови в умовах довузівської підготовки	70
Товт І.С. Сучасне заняття з української мови у системі особистісно-орієнтованого навчання	74
Цвид-Гром О.П. Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні у контексті підвищення її якості	75
Швець Г.Д. Краєзнавчий текст у навчальній текстотечі з української мови як іноземної	78
Терещук М. М. Юридичні аспекти реалізації права на освіту іноземних громадян: європейський досвід та способи втілення в Україні	80